

TÉZY K RIGORÓZNYM SKÚŠKAM Z PSYCHOLÓGIE

A / PSYCHOLÓGIA ŠKOLY, UČENIA A VÝCHOVY

1. Učenie - pojem, význam. Teórie, druhy, zákony a podmienky učenia.
2. Kognitívne štýly a štýly učenia žiakov. Kognitívne taxonómie B.S. Blooma, L. Andersona.
3. Tvorivosť a učenie s dôrazom na pubertu a adolescenciu. Tvorivé vyučovanie. Heuristiky.
4. Inteligencia a učenie s dôrazom na pubertu a adolescenciu. Nadaní a neprosievajúci žiaci.
5. Motivácia a učenie s dôrazom na pubertu a adolescenciu. Vyhorenosť, dysfunkčná autoregulácia a učenie.
6. Psychologické otázky vyučovania na 2. stupni základnej školy, gymnáziách a stredných školách. Organizácia a realizácia vyučovacieho procesu z hľadiska psychológie. Problémy integrácie a inklúzie edukácie.
7. Psychologické otázky školskej úspešnosti žiakov na 2. stupni základnej školy, gymnáziách a stredných školách. Výkonnosť a únava. Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia.
8. Psychologický rozbor rizikového a výchovne-problémového správania detí v puberte a adolescencii. Šikanovanie, závislosti, disciplína v škole – preventívne programy.
9. Podmienky a činitele ovplyvňujúce kvalitu života a spokojnosť žiakov a edukátorov v škole.
10. Význam služieb školského psychológa a výchovného poradcu na škole z pohľadu edukátora, žiaka a manažmentu školy.

B / APLIKÁCIA SOCIÁLNEJ PSYCHOLÓGIE V ŠKOLE

1. Školská trieda ako malá sociálna skupina.
2. Štruktúra a dynamika školskej triedy.
3. Sociálna atmosféra a klíma školy a školskej triedy.
4. Socializácia a personalizácia v škole, sociálne učenie v školských podmienkach.
5. Sociálna percepcia a atribúcia v škole.
6. Kooperácia a prosociálne správanie žiakov.

7. Hostilné, agresívne správanie, násilie a šikana v škole.
8. Sociálny vplyv v škole - konformita, podriadenosť, poslušnosť, odpor a vzdor, asertívne správanie.
9. Poznávanie sociálnych vzťahov v triede učiteľom.
10. Postoje a predsudky žiakov a možnosti ich merania.

C / APLIKÁCIA PSYCHOLÓGIE OSOBNOSTI V ŠKOLE

1. Osobnosť žiaka v puberte a adolescencii.
2. Možnosti kognitivizácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
3. Možnosti kreativizácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii .
4. Možnosti socializácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
5. Možnosti emocionalizácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
6. Možnosti motivácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
7. Možnosti axiologizácie a autoregulácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
8. Zát'az, stres a vyhorenie u učiteľa.
9. Schopnosti, inteligencia, kompetencie a tvorivosť učiteľa.
10. Charakter a dynamika osobnosti učiteľa.

Literatúra:

- AUTORSKÝ KOLEKTÍV, 2007. *Kapitoly z psychologie učení a výchovy*. Praha: Univerzita J.A. Komenského Praha, 2007. ISBN 978-80-8672-342-6.
- ČÁP, J. 1996. *Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy*. Příbram: TRA, 1996. ISBN 80-85866-15-3 11.
- ČÁP, J. 1997. *Psychologie výchovy a vyučování*. Praha: UK, 1997. ISBN 97-880-706-6534-3.
- DĚDOVÁ, M. 2010. *Hodnoty prežívania zmyslu života u agresorov šikanovania*. Trnava : Trnavská univerzita v Trnave, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-8082-358-0.
- ĎURDIAK, Ľ., GATIAL, V. 2006. *Psychologické aspekty výchovného a kariérového poradenstva*. Nitra: Pedagogická fakulta UKF, 2006. ISBN 80-8094-060-6.
- ĎURIČ, L. 1981. *Úvod do pedagogickej psychológie*. Bratislava : SPN, 1981.
- ĎURIČ, L., BRATSKÁ, M. a kol. 1997. *Pedagogická psychológia: terminologický a výkladový slovník*. Bratislava: SPN, 1997. ISBN 80-08-02498-4.
- ĎURIČ, L., GRÁC, J., ŠREFANOVIČ, J. 1991. *Pedagogická psychológia*. Bratislava: Jaspis, 1991.
- DŽUKA, J. 2004. *Psychologické dimenzie kvality života*. Prešov : PU, 2004. ISBN 80-8068-282-8.
- FICHOVÁ, K.-SZOBIOVÁ, E. 2007. *Rozvoj tvorivosti a kľúčových kompetencií detí*. Praha: Portál, 2007. ISBN 97-880-7367-323-9.
- FONTANA, D. 2010. *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7178-063-4.

- GAJDOŠOVÁ, E. 2000. *Poznávanie sociálnych vzťahov v triede. Práca so sociometricko-ratingovým dotazníkom*. Bratislava: Metodické centrum mesta Bratislavy, 2000. ISBN 80-7164-268-1.
- GAJDOŠOVÁ, E. 1998. *Školský psychológ a jeho vstup do humanizácie našich škôl*. Bratislava: Príroda, 1998. ISBN 80-07-01029-7.
- GAJDOŠOVÁ, E. A KOL. 2007. *Multikultúrne tolerantná škola: rozvoj tolerancie žiakov k migrantom v školskom vzdelávacom programe*. Bratislava: Stimul, 2007. ISBN 978-80-89236-36-7.
- GAJDOŠOVÁ, E. – HERÉNYIOVÁ, G. 2006. *Rozvíjení emoční inteligence žáků*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-115-8.
- HEIDBRINK, H. 1997. *Psychologiemorálního vývoje*. Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-154-1.
- HENNIG, C. 1996. *Antistresový program pro učitele*. Praha: Portál, 1996. ISBN 80-7178-093-6.
- JANOUSHEK, J. 1986. *Metody sociální psychologie*. Praha: SPN, 1986.
- JOSHI, V. 2007. *Stres a zdraví*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-211-9.
- KOL. AUTOROV. 2003. *Násilie v rodině a v škole*. Nitra: FSVaZ UKF, 2003. ISBN 80-8050-711-2.
- LAZNIBATOVÁ, J. 2012. *Nadaný žiak (Na základnej, strednej a vysokej škole)*. Bratislava: IRIS, 2012. ISBN 978-80-8925-687-7.
- KOLLÁRIK, T. a kol. 2003. *Sociálna psychológia*. Bratislava: UK, 2003. ISBN 80-223-1841-8.
- MAREŠ, J. 1998. *Styly učení u žáků a studentů*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-246-7.
- MAREŠ, J. 2013. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-2620-174-8.
- MAREŠ, J. - ČÁP, J. 2001. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-463-X.
- ORAVCOVÁ, J. 2004. *Sociálna psychológia*. Banská Bystrica: UMB, 2004. ISBN 80-8055-980-5.
- RUISEL, I. 2004. *Inteligencia a myslenie*. Bratislava: Ikar, 2004. ISBN 80-551-0766-1.
- STERNBERG, J. 2002. *Kognitivní psychologie*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-376-5.
- VALIHOROVÁ, M. 2013. *Psychologické aspekty výchovy*. Žilina: Eurokódex, 2013. ISBN 978-80-8155-029-4.
- VENDEL, Š. 2007. *Pedagogická psychológia*. Ružomberok: Epos, 2007. ISBN 978-80-8057-710-0.
- VEREŠOVÁ, M. 2004. Postojové škály. In Kollárik, T. - Sollárová, E. a kol. *Metódy sociálnopsychologického výskumu*. Bratislava: Ikar, 2004. s. 25-33. ISBN 80-551-0765-3.
- VEREŠOVÁ, M. 2004. Východiská k výskumu a meraniu postojov. In Kollárik, T. - Sollárová, E. a kol. *Metódy sociálnopsychologického výskumu*. Bratislava: Ikar, s. 34-52. ISBN 80-551-0765-3.
- VEREŠOVÁ, M. a kol. 2007. *Psychológia*. Martin: Osveta, 2007. ISBN 80-8063-239-1.
- VEREŠOVÁ, M. a kol. 2007. *Sociálna psychológia. Človek vo vzťahoch*. Nitra: Enigma, 2007. ISBN 978-80-89132-47-8.
- ZELINA, M. 2011. *Stratégie a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa*. Bratislava: Iris, 2011. ISBN 978-80-89256-60-0.
- ZELINA, M. 1993. *Humanizácia školstva*. Bratislava: Interlingua, 1993. ISBN 80-88714-00-1.

Prehľad v pedagogicko-psychologickej časopiseckej literatúre (Zoznam niektorých odborných časopisov):

Slovenské:

Alkoholizmus a drogové závislosti (Protialkoholický obzor). Odborný časopis Ministerstva zdravotníctva SR a sekcie drog. závislostí Psychiatrickej spoločnosti SLS. Bratislava : Vydavateľstvo V OBZOR. 5-krát ročne. ISSN 0862-0350.

Čistý deň. Štvrťročník pre všetkých, ktorí chcú žiť bez návykových látok a rizikového správania – zdravo, pozitívne a harmonicky. Galanta : Čistý deň. 4-krát ročne. ISSN 1336-4243.

Didaktika. Odborný časopis pre výchovu a vzdelávanie. Bratislava : IURA EDITION. 6-krát ročne. ISSN 1338-2845.

Dobrá škola. Inšpirácia pre školy, ktoré chcú byť lepšie. Bratislava : EXAM testing. 10-krát ročne. ISSN 1338-0338.

Família. Kultúrno-spoločenský magazín pre rodiny. Bratislava : Hnutie kresťanských rodín na Slovensku. Vychádza 5-krát ročne. ISSN 1336-8184.

Filozofia. Bratislava : Filozofický ústav SAV vo vyd. INFOPRESS. 10-krát ročne. ISSN 0046-385X.

Manažment školy v praxi. Odborný mesačník pre manažment škôl, školských a predškolských zariadení. Bratislava : IURA EDITION. 12-krát ročne. ISSN 1336-9849.

Mládež a spoločnosť. Slovenský časopis pre štátnu politiku a výskum mládeže. Bratislava : Ministerstvo školstva SR a ÚIPŠ. 4-krát ročne. ISSN 1335-1109.

Moja psychológia. Časopis, ktorý vidí pod povrch. Bratislava : VERSA MEDIA. 12-krát ročne. ISSN 1337-8899.

Naša škola. Odborný metodický časopis pre učiteľov predškolských zariadení a 1. stupňa základnej školy. Bratislava : Pamiko s.r.o. 10-krát ročne. ISSN 1335-2733.

NOTES – nové osvedčené tvorivé efektívne stratégie. Bratislava : Združenie ORAVA pre demokraciu vo vzdelávaní. 4-krát ročne. ISSN 1336-1651.

Pán učiteľ. Časopis pre učiteľov, rodičov a žiakov. Bratislava : AG MUSICA LITURGICA. 12-krát ročne. ISSN 1336-7161.

Pedagogika.sk Slovak Journal for Educational Sciences / Slovenský časopis prepedagogické vedy. Bratislava : Slovenská pedagogická spoločnosť. 4-krát ročne. ISSN 1338-0982. Dostupné na: <http://www.casopispedagogika.sk>

Pedagogické rozhľady. Odborno-metodický časopis. Časopis pre školy a školské zariadenia. Banská Bystrica : Metodicko-pedagogické centrum. 5-krát ročne. ISSN 1335-0404.

Pedagogický časopis/Journal of Pedagogy. Trnava : Pedagogická fakulta TU. 2-krát ročne. ISSN 1338-1563.

Prevenčia. Informačný bulletin zameraný na prevenciu sociálno-patologických javov v rezorte školstva. Bratislava : ÚIPŠ a MŠ SR. 4-krát ročne. ISSN 1336-3689.

Psychológia a patopsychológia dieťaťa. Bratislava : Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie. 4-krát ročne. ISSN 0555-5574.

Rodina a škola. Mesačník pre rodičov, učiteľov a priaznivcov výchovy a vzdelávania. Bratislava : Parentes. 10-krát ročne. ISSN 0231-6463.

Sociálna prevencia. Informačno-vzdelávací bulletin rezortu kultúry. Bratislava : Národné osvetové centrum. 4-krát ročne. ISSN 1336-9679.

Sociológia. Časopis pre otázky sociológie. Bratislava : Sociologický ústav SAV v SAP. 6-krát ročne. ISSN 0049-1225 a 1336-8613.

Studiapsychologica. Časopis pre výskum a teóriu v psychologických vedách. Bratislava : Ústav experimentálnej psychológie SAV v SAP. 4-krát ročne. ISSN 0039-3320.

Škola – manažment, ekonomika, legislatíva. Časopis o manažovaní škôl a školských zariadení, ekonomických a právnych aspektoch ich prevádzky. Bratislava : Vydavateľstvo a nakladateľstvo JurisDat. 6-krát ročne. ISSN 1335-1796.

Technológia vzdelávania. Vedecko-pedagogický časopis. Nitra : SLOVDIDAC. 10-krát ročne. ISSN 1335-003X.

Učiteľské noviny. Dvojtyždenník o školstve a vzdelávaní. Bratislava : Ministerstvo školstva SR v Academii Istropolitana. 18-krát ročne. ISSN 0139-5769.

Vychovávateľ. Časopis pedagógov. Bratislava : Vydavateľstvo EDUCATIO. 10-krát ročne. ISSN 0139-6919.

Zbierka zákonov SR. Bratislava : Ministerstvo spravodlivosti SR. Vychádza podľa potreby. ISSN /neuveďený/

České:

Andragogika. Čtvrtletník pro rozvoj a vzdělávání dospělých. Zlín : AcademiaEconomia. 4-krát ročne. ISSN 1211-6378.

Československá psychologie. Časopis pro psychologickou teorii a praxi. Praha : Psychologický ústav AV ČR v Academii. 6-krát ročne. ISSN 0009-062X.

Děti a my. Měsíčník pro rodiče, učitele a pracovníky pomáhajících profesí. Praha : Portál spol. s r.o. 11-krát ročne. ISSN 0323-1879.

Filosofický časopis. Praha : Filosofický ústav AV ČR. 6-krát ročne. ISSN 0015-1831.

Informatorium 3-8. Časopis pro výchovu a vzdělávání dětí od 3 do 8 let v MŠ a ŠD. Praha : Portál s.r.o. 10-krát ročne. ISSN 1210-7506.

Komenský. Odborný časopis pro učitele základní školy. Brno : Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity. 5-krát ročne. ISSN 0323-0449.

Moderní vyučování. Měsíčník na podporu rozvoje vzdělávání a školství. Kladno : AISIS. 10-krát ročne. ISSN 1211-6858.

Pedagogická orientace. Odborný čtvrtletník a zpravodaj ČpdS. Brno : Česká pedagogická společnost. 4-krát ročne. ISSN 1211-4669.

Pedagogika. Časopis provědy o vzdělávání a výchově. Praha : Pedagogická fakulta UK. 4-krát ročne. ISSN 0031-3815.

Psychologie dnes. Psychologie, psychoterapie, životní styl. Praha : Portál s.r.o. 11-krát ročne. ISSN 1212-9607.

Rodina a škola. Časopis pro rodiče a učitele. Praha : Portál. 10-krát ročne. ISSN 0035-7766.

Sociální práce/Sociální práca. Časopis pro teorii, praxi a vzdělávání v sociální práci. Brno : Asociace vzdělavatelů v sociální práci ASVSP. 4-krát ročne. ISSN 1213-6204.

Sociologický časopis. Praha : Sociologický ústav AV ČR. 6-krát ročne. ISSN 0038-0288.

Učitel'ské noviny. Týdeník pro učitele a přátele školy. Praha : GNOSIS s r. o. 46-krát ročne. ISSN 0139-5718.

Zpravodaj Odborné vzdělávání v zahraničí. Praha : Národní ústav odborného vzdělávání. 12-krát ročne. ISSN /neuveďený/

Nemecké:

Grundschule.Braunschweig,

BildunghausSchulbuchverlageWestermannSchroedelDiesterwegSchöninghWinklers /DB/. 12-krát ročne. ISSN 0533-3431.

Unterrichtswissenschaft.Weinheim, JuventaVerlagGmbH /DB/. 4-krát ročne. ISSN 0340-4099.

Maďarské:

Köznevelés.Budapest, SzignetKiadóiésNyomdaiKft /HU/. 41-krát ročne. ISSN 0133-0969.

ÚjPedagógiaiSzemle. Budapest, OrszágosKözoktatásiIntézet /HU/. 12-krát ročne. ISSN 1215-1807.

Odporúčané internetové informačné zdroje:

www.minedu.sk

www.siov.sk

www.spu.sk

www.spgk.sk